

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
ĮVADAS Į TERITORIJŲ PLANAVIMĄ (INTRODUCTION TO SPATIAL PLANNING)	

Anotacija
Įvado į teritorijų planavimą dalyko tikslas yra supažindinti geografijos specialybės studentus su teritorijų planavimo pradmenimis, teisiniu reglamentavimu, procesu, planavimo dokumentų įvairove. Kurse atskleidžiama teritorijų planavimo raida bei istorinės perspektyvos, diskutuojama apie šiuolaikinius iššūkius su kuriais susiduria visuomenė ir planuotojai.

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Simonas Šabanovas Kitas (-i):	VU CHGF Geografijos ir kraštotvarkos katedra Adresas: M. K. Čiurlionio g. 21/27, LT-03101

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji (bakaluro)	Privalomasis

Įgyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Mišraus mokymo(si)	V semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	64	69

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
<i>Teritorijų planavimo įvado dalyko tikslas išugdyti šias kompetencijas: a) studentų savarankiškumą, b) analitinį kritinį mąstymą ir problemų analizę, c) kraštotvarkos kaip mokslinės teritorijų planavimo veiklos esmės suvokimą, d) kraštotvarkos ir geografijos ryšių supratimą, e) konstruktyvinį požiūrį į aplinkos formavimą.</i>		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Susipažins su visuomenės ir gamtos sąveiką planavimo procesuose. Analizuos vykstančius pokyčius taikydami tvarumo principus bei geoetikos standartus.	Probleminis dėstymas, informacijos rinkimas, informacijos paieška, demonstravimas, papildymai paskaitų tema, grupės, diskusija. seminarai.	Egzaminas, pranešimas seminare.
Gebės rinkti teisinę ir metodologinę teritorijų planavimo informaciją iš įvairių šaltinių, ją analizuos, interpretuos, darys apibendrintas išvadas, o gautus rezultatus pristatyti žodžiu auditorijoje.		
Gebės vadovautis teritorijų planavimo teisės aktais, teritorijų planavimo ir kitais dokumentais praktikoje.		
Rengdami pristatymą bei dalyvaudami seminare turės organizacinių, rašytinės ir verbalinės bendrosios ir dalykinės komunikacijos, darbų pristatymo žodžiu ir raštu įgūdžių.		
Stengsis kritiškai taikyti įgytas žinias vertinant		

gamtos ir visuomenės praktines taikomasias bei fundamentalias mokslines problemas, planuojant jų sprendimo strategijas bei taikant teritorijų planavime.		
Gebės atlikti teritorinių procesų analizę, įsitraukti, planuojant teritorijas, bei susipažins su specialiuoju vertinimu.		
Gebės dalyvauti atliekant teritorijų planavimo bei projektavimo darbus.		

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
Įvadas. Dalyko, literatūros ir atsiskaitymo pristatymas.	1		1				1		
1. TERITORIJOS PLANAVIMO METODOLOGIJA									
1.1. Kraštovarkos ir teritorijų planavimo samprata. Kraštovarkos ir teritorijų planavimo specifika, terminija ir apibrėžimas. Tikslas, uždaviniai ir metodologinės prieštaros. Vieta pažinimo sistemoje. Profesinio egocentrizmo problema. Metodologinis branduolys ir loginiai pagrindai. Principinė kraštovarkos struktūra ir diferencijavimas.	4		2				5	5	Literatūros analizė, papildymai paskaitų tema
1.2. Kraštovarkos ir teritorijų planavimo ideologija. Teritorijų planavimo paradigmos problema. Tvaraus vystymo samprata. Antropoekologinis požiūris kraštovarkoje. Teritorijų planavimo metodologinių principų sistema.	2		2				3	5	
2. TERITORIJŲ PLANAVIMO YPATUMAI									
2.1. Planavimo proceso supratimas Planavimo specifika. Planavimo proceso struktūra. Teritorijos planavimo dokumento sudėtis. Teritorijų planų realizavimo problema.	2		2				3	5	Literatūros analizė, papildymai paskaitų tema
2.2. Teritorijų planavimo plano rengimo vadyba Teritorijų planavimo planų rengimo stilius. Teritorijų planavimo vadyba. Teritorijų planavimo sprendimų pobūdis. Alternatyvų loginės atrankos metodas.	2		2				3	5	
2.3. Teritorijų planavimo pagrindimas Taikomųjų teritorijos tyrimų poreikis. Reikalavimai teritorijos plano pagrindimui. Planų pagrindimo aktualijos. Geografijos ir kitų mokslų galimybės kraštovarkoje (teritorijų planavime)	3		4				5	5	
3. KRAŠTOVARKOS (TERITORIJŲ PLANAVIMO) RAIDA									

3.1. Raidos analizės metodologija Kraštotvarkos istorijos šaltiniai. Kraštotvarkos istorijos dokumentai. Kraštotvarkos raidos etapai..	1		1				1	3	Literatūros analizė, papildymai paskaitų tema
3.2. Senovės kraštotvarka Senovės civilizacijų paradoksas. Senovės Pasaulio kraštotvarkiniai ypatumai. Idealaus miesto idėja. M.P. Vitruvijaus kriterijų triada. Senovės kraštotvarkos palikimas.	2		2				3	3	
3.3. Viduramžių kraštotvarka Vakarų Europos ir Bizantijos-Rusios tradicijos. Artimųjų ir Viduriniųjų Rytų tradicijos. Tolimųjų Rytų tradicijos. Vidurio ir Pietų Afrikos tradicijos. Šiaurės Amerikos tradicijos. Vidurio ir Pietų Amerikos tradicijos.	3		2				5	5	
3.4. Ankstyvųjų naujųjų amžių (XVI - XVII a.a.) kraštotvarka Renesanso koncepcija. Baroko-Rokoko koncepcija. Klasicizmo-Ampyro koncepcija. Idealaus miesto idėjos raida.	2		2				3	5	
3.5. Vėlyvųjų naujųjų amžių (XVIII - XIX a.a.) kraštotvarka Romantizmo-Sentimentalizmo koncepcija. Istorizmo-Eklektikos koncepcija. Moderno (Secesijos)-Simbolizmo koncepcija. Idealaus miesto idėjos transformacijos. Europos tradicijų globalinė invazija.	2		2				3	5	
3.6. Moderniųjų amžių (XX –XXI a. a.) kraštotvarka Funkcionalizmo-Gigantizmo koncepcija. Dezurbanizavimo idėja. Apgyvendinimo sistemos idėjos raida. Postmodernizmo ir kičo koncepcijos. Pasaulinės kraštotvarkos ateities problemos.	2		2				3	6	
3.7. Kraštotvarkos raida Lietuvoje Baltiškasis (aistiškasis) laikmetis. LDK laikmetis. Rusijos imperijos laikmetis. Tarpukario Lietuvos laikmetis. Ankstyvasis (5-6 dešimtmečio) sovietmetis, vidurinysis (7 dešimtmečio) sovietmetis, vėlyvasis (8-9 dešimtmečio) sovietmetis. Nepriklausomybės atstatymo (10 dešimtmečio ir dabartinis) laikmetis. Lietuvos teritorijų planavimo ateitis.	8		6				1 2	10	
Iš viso	3		3				6	69	
	2		2				4		

Vertinimo strategija	Svori s proc.	Atsiskaity mo laikas	Vertinimo kriterijai
Sudėtinis egzaminas	80%	Rudens semestras ir žiemos	Egzamino visuma susideda iš studijų dalyko teorinės dalies ir seminarų įvertinimo 10 balų skalėje su svertiniais koeficientais atitinkamai 0,8 ir 0,2. Egzaminas raštu.

		sesija	<p>Egzaminas vykdomas dviem dalimis tokiu būdu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pirmojoje dalyje semestro metu atsiskaitoma už I ir II studijų dalyko dalis. Pirmosios egzamino dalies bilietą sudaro 2 klausimai paskaitų temomis, po vieną iš abiejų dėstomo dalyko dalių, kurių bendras įvertinimas duodamas 10 balų skalėje. 2) antrojoje dalyje egzaminų sesijos metu atsiskaitoma už III dėstomo dalyko dalį. Egzamino bilietą sudaro 2 klausimai III dalies paskaitų temomis, juos įvertinant 10 balų skalėje. 3) galutinis egzamino įvertinimas gaunamas atskirus abiejų egzamino dalių įvertinimus vidurkinant kaip lygiaverčius. <p>Žinių ir gebėjimų vertinimo kriterijai:</p> <p>9-10 – Puikios arba labai geros žinios ir gebėjimai. Sugebama vertinti ir taikyti žinias.</p> <p>8 – geros žinios ir gebėjimai, gali būti neesminių klaidų. Sugebama apibendrinti.</p> <p>7 – Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra klaidų. Sugebama analizuoti.</p> <p>6 – Žinios ir gebėjimai nesiekia vidutinių, yra esminių klaidų. Sugebama taikyti žinias.</p> <p>5 – Žinios ir gebėjimai dar tenkina minimalius reikalavimus, daug klaidų. Suprantama tik iš dalies.</p> <p>1-4 – Netenkinami minimalūs reikalavimai.</p>
Seminaro pristatymas	20%	Iki paskutinės paskaitos	<p>Įvertinama 10 balų sistemoje, vėliau sumuojant gautus vertinimus su teorinės metodinės dalies įvertinimu dauginama iš svorio koeficiento 0,2 (20%).</p> <p><u>Pranešimas seminare:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pranešimo turinys, struktūra ir apimtis (iki 8 balų) - Mokslinis stilius ir kalbos kultūra (iki 2 balų) <p>Nepristačius seminaro pranešimo neleidžiama laikyti egzamino.</p> <p>Seminarai privalomi. Praleidus daugiau negu du seminarus - neleidžiama laikyti egzamino.</p>
Darbas auditorijoje paskaitų metu (papildymai paskaitų tema)		Semestro metu	Ypač aktyviems studentams, konstruktyviai pasisakiusiems 5 ar daugiau kartų užskaitomas balas, kuris sumuojamas prie egzamino metu gauto įvertinimo.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Bučas J.	2002	Kraštotvarkos pagrindai	-	Kaunas: Technologija
Vanagas J.	2012	Nuo urvinio būsto iki šiuolaikinio megalopolio	-	Vilnius: Technika
Lynch K.	2001	A theory of good city forms	-	The MIT Press
Hoch, C.	2019	Pragmatic Spatial Planning: Practical Theory for Professionals.	-	Routledge
Ratcliffe J., Stubbs M., Keeping M.	2021	Urban Planning and Real Estate Development	-	New York: Routledge
Papildoma literatūra				
Šešelgis K.	1996	Miestų raida: sąlygos ir rezultatai.	-	Vilnius: Technika
Staniūnas E.	2005	Miestų planavimo nuostatų	-	Vilnius: Technika

		kaita XX a Vakarų Europoje		
Rogers E.	1999	Landscape design: a cultural and architectural history.	-	New York: John Wiley&Sons
Thomas R., Fordham M.	2001	Environmental design	-	London: Routledge
Elliott J.A.	2006	Introduction to sustainable development	-	Brighton: Elsevier
Larsson G.	2006	Spatial planning systems in Western Europe. An overview..	-	Amsterdam: EUC
Scholl, B., Peric, A., & Signer, R.	2018	Spatial Planning Matters!: Inspiring Stories and Fundamental Topics	-	Hochschulverlag AG.